

Stabbursdalen nasjonalpark

og Stabbursdalen landskapsvernområde

Furu
Pinus silvestris

Storfugl
Tetrao urogallus

Stabbursdalen nasjonalpark ble opprinnelig opprettet i 1970. I 2002 ble nasjonalparken utvidet fra 96 km² til 747 km², samtidig som det tilgrensende Stabbursdalen landskapsvernområde (189 km²) ble etablert. Verneområdene er opprettet for å bevare et særprega og vakkert dalføre med verdens nordligste furuskog, og for å bevare et storslått og variert ødemarksområde som er rikt på spor fra isavsmeltinga ved slutten av siste istid. Nasjonalparken og landskapsvernområdet inneholder et variert utsnitt av mange av Finnmarks typiske landformer: karrig høgfjell, vidde, elvegjel, fjellbjørkeskog og lune dalfører med furumoer.

Fjellrype
Lagopus mutus

Lavskrike
Perisoreus infaustus

Verdens nordligste furuskog

I varmetiden, for 7 500 – 5 000 år siden, var furuskogen i Stabbursdalen en del av sammenhengende furuskogsbelter fra innlandet langs dalfører og fjorder ut til kysten. Senere har skogen trukket seg trinnvis tilbake, men holdt stand i enkelte isolerte utposter mot nord, slik som i Stabbursdalen. Furuslogen bærer preg av å vokse nær sin polare grense, og er åpen med lave, buskete trær. De eldste trærne er opptil 500 år gamle.

Furuslogen er nordlig utpost for flere barskogsfugler, slik som storfugl, lavskrike og konglebit. Ekornet har også sin nordgrense her. I det stilleflytende partiet Lompola danner Stabburselva innsjølignende buker. Dette er et frodig område hvor elva er omkranset av starr- og vierbelter. Lompola har et rikt fugleliv, og er viktig som hekkeplass, spesielt for ender.

Stabbursdalen er vinterbeiteområde for elg. Jerv og gaupe yngler år om annet i området, og den sjeldne fjellreven opptrer spredt. Hele området er sommerbeite for tamrein.

Landskap formet av is og breelver

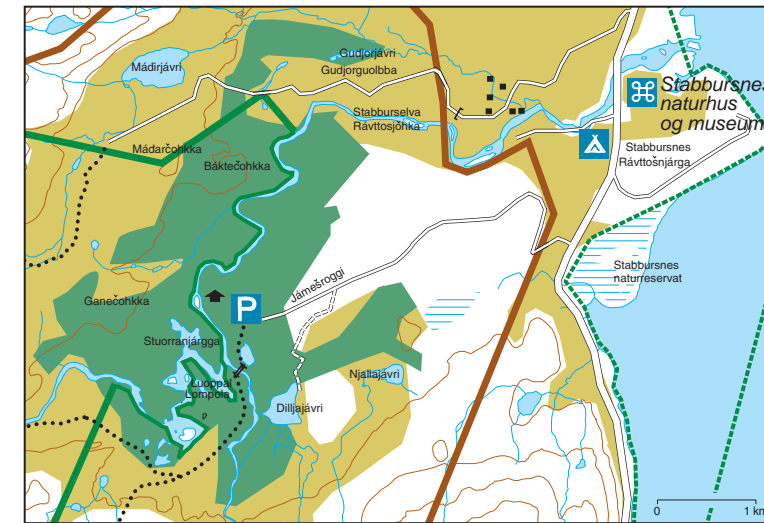
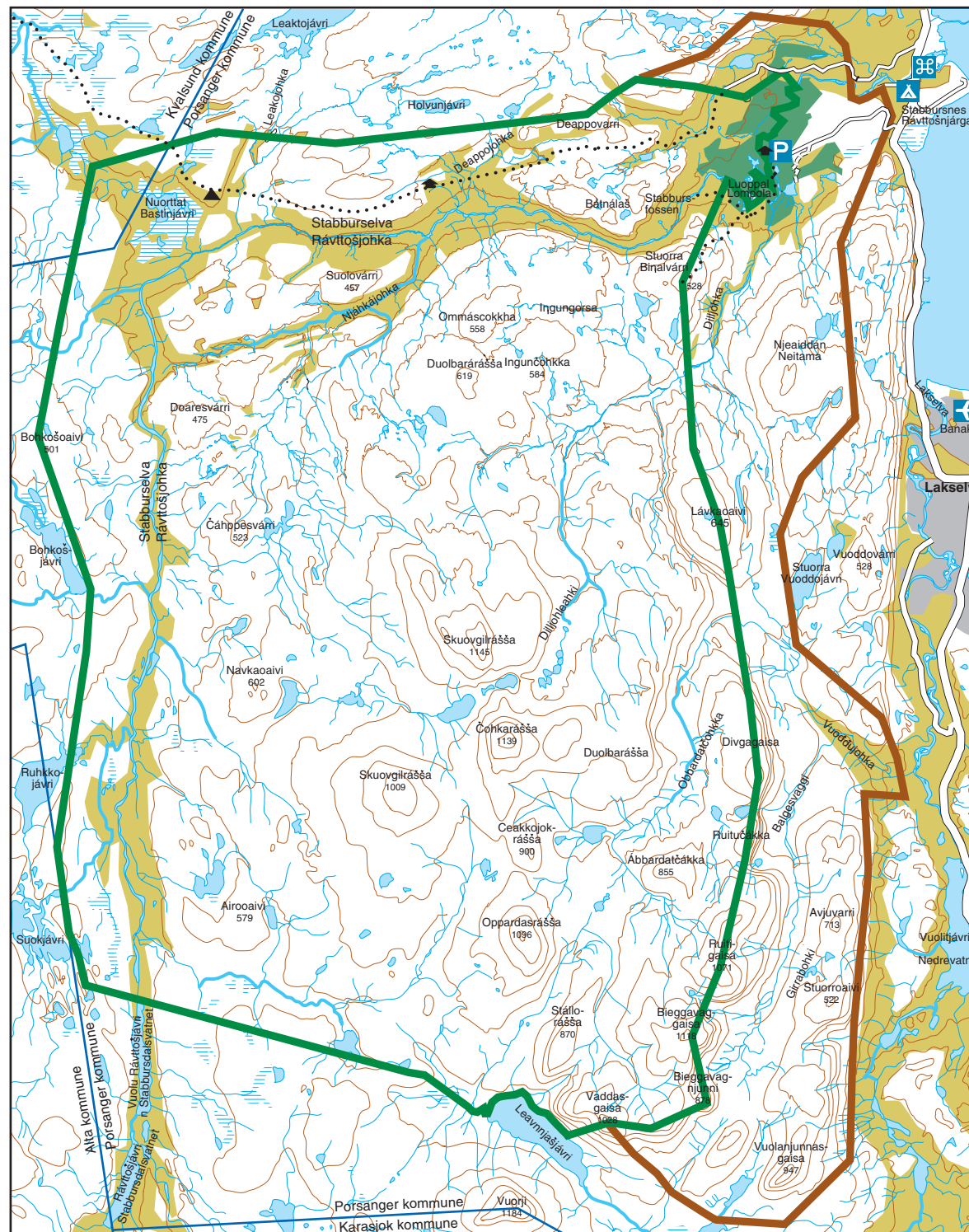
Grusmoene i Stabbursdalens nedre del er avsatt av store breelver ved slutten av siste istid. Etter istida har Stabburselva gravd seg ned i grusmassene og formet det storslåtte terrasselandskapet. Elva har et variert løp med stryk og flere fosser som veksler med dype kulper. Stabburselva er lakseførende opp til den store Njåhkáfossen, etter at det er bygd laksetrappet i de to nedre fossene.

Densørilgedelen av verneområdene består i stor grad av karrig og gode fjellandskap, dominert av grus- og blokkmark. Plantelivet her er svært sparsomt. I sørøst rager den karakteristiske fjellrekka Gaissene over det ellers slake finnmarkslandskapet. De høyeste toppene går opp i over 1 100 meter. Øst og vest for Gaissene brytes landskapet opp av to vide daler, Girrahohki og Oppardatvággi, som er skapt av innlandsisen. I Oppardatvággi og i Dilljohkdalen er det avsatt store mengder løsmasse fra breelver ved slutten av istida. På samme måte som i Stabbursdalen har elvene gravd seg ned i løsmassene og skapt imponerende terrasselandskap her. Oppå terrassene kan en flere steder se fossile smeltevannsløp.

Menneskelig bruk

Det har antakelig vært menneskelig virksomhet i området allerede fra steinalderen. Fram til 1600-tallet ble det drevet villreinfangst i Stabbursdalen, noe funn av fangstgroper og lagringsgroper vitner om. Det finnes også spor etter samiske boplasser i form av gammetufter og spor etter teltplasser. Stabbursdalens naturressurser har vært en viktig del av næringsgrunnlaget for den sjøsamiske befolkningen. Her er lange tradisjoner for jakt og fiske så vel som førsanking. Starrbeltene i Lompola ble for i tida slått til vinterfôr, og gamle stubber i furuskogen vitner om tidligere hogst til båt- og husbygging.

Jerv
Gulo gulo

Den nordøstlige delen av hovedkartet forstørret opp. The north eastern part of the main map enlarged.

Utdrag fra fredningsbestemmelsene

Du kan:

- Ferdes fritt, telte og plukke bær og sopp.
- Fiske og jakte etter gjeldende regler (husk fiskekort og jaktkort).
- Gjøre opp kaffebål av tørrkvist og nedfalt virke, unntatt fra tørrfurer. **Husk skogbrannfaren, tenn ikke bål i furuskogen.**

Det er ikke tillatt å:

- Skade vegetasjonen eller markoverflata, eller forstyrre dyrelivet unødige.
- Tenne bål i furuskogen i tida 15. april – 15. september.
- Ferdes med motorkjøretøyer utenom opparbeidet bilveg.

Ta hensyn til andre som ferdes i området. Sett ikke opp telt nær bredden av Stabburselva eller andre steder der det kan føre til ulempe for andre.

Nærmere informasjon om verneområdene kan fås fra Stabburnes Naturhus og Museum på Stabburnes, tlf 78 46 47 65, e-post: stabburs@online.no

Verneområdene forvaltes av Fylkesmannen i Finnmark, miljøvernavdelingen, 9815 Vadsø, tlf 78 95 03 00, e-post: postmottak@fm-fi.stat.no

Lokal kontakt: Fjelltjenesten, 9700 Lakselv. Tlf 78 95 50 00.

Stabbursdalen National Park and Stabbursdalen Landscape Protection Area

Stabbursdalen National Park was first established in 1970. In 2002 the National Park was extended, and the adjacent Stabbursdalen Landscape Protection Area was established. The aim of the protection is to preserve a beautiful valley with the world's northernmost pine forest, and to preserve a splendid and varied wilderness area rich in traces from the ice melting at the end of the last Ice Age.

Rules and regulations

You are welcome to visit the protected areas. Please notice that inside the protected areas you are not allowed to:

- Destroy or damage plants including dead trees, or ground surface.
- Disturb animals unnecessarily.
- Make fire in the pine forest in the period 15 April – 15 September.
- Use motorized vehicles off road.

You may walk and camp freely in the protected areas, but please do not put up your tent close to the riverbank of Stabburselva or other places it may cause inconveniences for other people.

Fishing is allowed according to regulations in force. Fishing license is required.

Nature is very vulnerable in the north. Take great care and show respect for other visitors. Do not leave any garbage at your campsites.

For more information about the protected areas, please contact Stabburnes Nature House and Museum at Stabburnes, tel. 78 46 47 65. e-mail: stabburs@online.no